

נגיעות לשבת חוה"מ סוכות

לכל חג יש את היחוד שלו. חג הסוכות הוא חג שמצווה לשמוח בו ורק עליו נאמר בתורה "וְהֵייתָ אֶךְ שִׂמְחָה".

הרב שמואל שפירא אומר שמצוות הסוכה מתאפיינות בדברים המבטאים אחדות; שבעים פרים שהיו מקריבים בחג בבית המקדש במשך החג - כנגד שבעים אומות העולם, ארבעת המינים כנגד כל חלקי ישראל, הפסוק המצווה על הישיבה בסוכה מנוסח באופן מיוחד: "בַּסֹּכֶת תֵּשְׁבוּ שִׁבְעַת יָמִים כָּל הָאֶזְרָח בְּיִשְׂרָאֵל יֹשֵׁבוּ בַסֹּכֶת" (ויקרא כג, מב), וחז"ל דרשו מפסוק זה: "... שכל ישראל ראויים לישב בסוכה אחת" (סוכה כז, ב).

רעיון זה של אחדות נובע ממהותה של מצוות סוכות המחייבת יציאה מהבית, ודווקא בשעת האסיף של פירות הקיץ. היבול הנאסף מבטא את הצלחתו הכלכלית של האדם, ודווקא אז האדם מצווה לעזוב את העיסוק ביבול, את הבית, ולהיות בחוץ בשווה לכל האנשים האחרים, גם אלה שיבולם לא עלה יפה, ביטוי נוסף לרעיון השוויון לפני ה'.

בשמיני עצרת מקריבים רק פר אחד ואיל אחד וזאת לעומת סוכות, אחרי שהקריבו בבית המקדש שבעים פרים במהלך החג – שבעים – הוא מספר המבטא בחז"ל את מספרם של אומות העולם – בשמיני עצרת, מקריבים רק פר אחד, כנגד עם ישראל העם המיוחד. כך גם ארבעת המינים שנוטלים בסוכות, המייצגים סוגים שונים של אנשים - אינם אגודים ממש; האתרוג אינו נאגד עם המינים האחרים. מה מבטאים פרטים אלו במצוות?

יש לנו שאיפה לתקן את העולם, ללמד את כולם תורה ודעת. אולם, כדי להגיע למטרה זו, צריך להתייחס לכל אחד ואחד בהתאם ליכולתו ולכישורונותיו.

הרב קוק בפירושו (עולת ראי"ה א עמ' של) למאמרם של חז"ל שתלמידי חכמים מרבים שלום בעולם - השלמות (ה"שלום") תושג דווקא באמצעות ריבוי דעות של החכמים כולם. אין להתבטל או לבטל את ייחודו של אדם בעולם גם לא כדי להגיע לשלום או כדי לקרב אנשים לעמדותיהם. לכן, הייחוד הישראלי והדגשת תכונות עם ישראל, מוסיפים לעולם ולאחדותו, וכך גם האתרוג המייצג סוג מסוים בעם ישראל, נשאר לחוד אך נמצא קרוב לשאר המינים, ובכך תורם לכלל כולו. כלומר, ריבוי השלום אינו סותר או מבטל את הערך והייחודיות של כל פרט – אדרבה הוא נותן לו מקום ייחודי. הסתכלות כזו, הנותנת מקום לכל יחיד ויחיד, נותנת ערך מיוחד לכל עם ואומה, היא הסתכלות המביאה שמחה ומרבה שמחה. כמובן, כאשר כולם מחוברים ושמחים בקשר האחדותי. דווקא אחדות כזו שאינה מטשטשת – סופה להביא לידי שמחה גדולה.

שתהיה לנו שנה של אחדות ושל ייחודיות – שנה שמחה.

שבת שלום וחג שמח .

שלר איתן

לעילוי נשמת אבי, מורי ורבי אברהם חנן בן נתן ואטל ז"ל